

12 frågor och 11 svar om apkoppsviruset

1. Var kommer viruset ifrån?

Apkoppsvirus, även benämnd MPV-virus (*Monkey Pox Virus*) påvisades i Afrika 1958 hos djur och 1970 hos människor. Viruset förekommer regelbundet i Väst- och Centralafrika, där bland annat ekorrar antas härbärgera viruset i naturen.

2. Varför heter det apkoppsvirus?

Då viruset först påvisades i en apa har den fått den missvisande benämningen apkoppor. Världshälsoorganisationen är i färd med att ge viruset en mera korrekt benämning. Detta är inte första gången man får döpa om ett virus. Även hiv benämndes först i den engelsktalande världen och även i Sverige helt felaktigt för HTLV-3.

3. Hur farligt är MPV-virus?

MPV-virus förekommer i två varianter, varav den som upptäckts i Europa den senaste tiden är varianten från Västafrika. Den västafrikanska varianten ger ett mildt sjukdomsförlopp liknande barnsjukdomar.

4. Blir man frisk från MPV-virus?

Ja, i motsats till exempelvis herpesvirus stannar MPV-virus inte kvar kroniskt i kroppen.

5. Hur lång är inkubationstiden?

Tiden från smittöverföring till insjuknande varierar från en till fyra veckor, men det vanligaste är mellan en och två veckor.

6. Vilka symtom får man?

Infektionen ger små utslag som utvecklas till små blåsor som först innehåller en klar vätska och senare grumlas och utvecklar en skorpa som faller av när utslagen läker. Ett typiskt symptom är tydligt svullna lymfkörtlar i närheten av utslagen. Även andra infektioner såsom vattkoppor och herpes kan ge liknande symtom.

Den allra vanligaste orsaken för blåsor i underlivet är infektion med genital herpes.

7. Finns det medicin mot MPV-virus?

Ja, antivirala medel mot DNA-virus har visat sig verksamma mot infektionen, men medicinering är sällan nödvändig framför allt vid infektion med den Västafrikanska varianten, då infektionen nästa alltid är självbegränsande och läker ut av sig själv.

8. Finns det vaccin mot det nya viruset?

Ja, smittkoppsvaccinet ger skydd även mot MPV-viruset. Vaccinet erbjuds dock ännu inte rutinmässigt inom hälso- och sjukvården och vaccinationscentraler, då smittkoppor förklarades som utrotade redan 1980. EU arbetar för fullt med ett europeiskt godkännande av modernare smittkoppsvaccination som är effektiv mot MPV.

9. Hur överförs viruset?

MPV-viruset har överförts genom direktkontakt med infekterade djur och genom munslemhinnan då man ätit infekterat viltkött. Smittspridning kan även ske från person till person genom nära fysisk kontakt såsom vid sexuellt umgänge.

10. Varför drabbas män som haft sex med andra män?

Flera av den senaste tidens fall i Europa kan härröras till fester och etablissemang där flera människor haft sex med varandra. Eftersom de sexuella kontakterna begränsas avsevärt inom en sexuell minoritet förhindras bredare spridning initialt. Detta ger myndigheter samt hälso- och sjukvården ett försprång att ingripa i ett tidigt skede med förebyggande insatser såsom information och riktade vaccinationsprogram.

11. Vad säger Noaks Ark?

Riksförbundet Noaks Ark har öppnat en dialog med myndigheter och Socialdepartementet för att betona vikten av att den europeiska processen för vaccination inte blir senfärdig och att förberedelser för ett eventuellt vaccinationserbjudande för personer med ökad expositionsrisik för viruset inleds utan dröjsmål. Flera mottagningar i Sverige för exempelvis hivtestning och s.k. PrEP -behandling till skydd mot hiv utgör en god plattform för riktad vaccination, menar Noaks Ark.

12. När kan man boka sig för vaccination?

Effektivt skyddande vaccin finns redan, men ännu vet vi inte när det blir tillgängligt för allmänheten.